

Årsmelding 2013

Stiftelsen Norsk Villreinsenter

Foto: Per Espen Fjeld

Stiftelsen Norsk Villreinsenter Styrets årsberetning for 2013

Innledning

Stiftelsen Norsk Villreinsenter ble opprettet i september 2006 og har som hovedformål å fremme bevaring og bærekraftig forvaltning av villreinbestandene og villrein fjellene i Norge. Stiftelsen har to driftsenheter: Norsk Villreinsenter Sør (NVS Sør) på Skinnarbu i Tinn kommune, og Norsk Villreinsenter Nord (NVS Nord) på Hjerkin i Dovre kommune. Hvert av sentrene har sin definerte villreinregion som geografisk ansvarsområde (hhv sør for og nord for Sognefjorden).

Styret

Styret har vært sammensatt slik i beretningsåret:

Medlem	Varamedlem
Karl J. Baadsvik (leder)	Inga Elise Bruteig
Per Lykke	Steinar Bergsland
Bengt Fasteraune	Inger Lise Vorkinn
Margit Smeland	Øystein Landsgård
Odd Sletten	Mirjam Engelsjord
Morten Johannesen (nestleder)	Lindis Nerbo
Kristin Prestvold	Jostein Bergstøl

Direktøren i Statens Naturoppsyn (SNO) har vært innkalt til styremøtene som observatør, leder for Naturveiledningsseksjonen i SNO har deltatt på to av møtene.

Sekretariatsfunksjonen for styret har vært ivaretatt av seniorrådgiver Vemund Jaren, Miljødirektoratet.

I 2013 har det vært avholdt fem styremøter, og styret behandlet 26 saker i beretningsåret.

Forsidebilde: Anders Mossing

Villreinutstillingen ved Hardangervidda Nasjonalparksenter på Skinnarbu. Foto: Anders Mossing

Lokaler og attraksjoner

Villreinutstilling

Den store saken for Norsk Villreinsenter i 2013 var realiseringen av villreinutstillingen ved Hardangervidda Nasjonalparksenter på Skinnarbu. Utstillingen er en interaktiv utstilling på 18 installasjoner i 6 ulike seksjoner, og er et samarbeidsprosjekt mellom nasjonalparksenteret og Stiftelsen Norsk Villreinsenter hvor villreinsenteret i stor grad har levert det faglige grunnlaget for utstillingen. Utstillingen ble åpnet 14. august av statssekretær Ellen Øseth i Miljøverndepartementet, med ca 250 gjester, hvorav 100 spesielt inviterte. Det er inngått en samarbeids- og vennskapsavtale med det nasjonale prehistoriske museet i Dordogne i Sør-Frankrike, og arkeologisk materiale er utlånt derfra til en "grotte-seksjon" som presenterer spor etter eldre tiders reinfangst i Frankrike. Direktøren for museet var til stede, og denne seksjonen ble åpnet av den franske ambassaderåden til Norge. Utstillingen har i løpet av de tre første månedene hatt i overkant av 5000 besøkende, og den har fått stor oppmerksomhet i media.

Fangstminnepark

Ved villreinsenteret på Hjerkin er det under utvikling en fangstminnepark i samarbeid med prosjektet «Villreinen som verdiskaper». Opparbeiding av fangstminneparken startet høsten 2012, men arbeidet ble tidlig stoppet av vinteren. Området ligger mellom Norsk Villreinsenter Nord sine lokaler og E6, godt synlig for alle som ferdes med bil over Dovrefjell. Arbeidet fortsatte sommeren 2013, og alt av planlagte gangveger er realisert. Til sammen er det bygd ca. 800 m gangveg, hvor det i ca. 1/3 av strekningen er lagt trekkør for lyd og lys. Arbeidet med bygging av de historiske objektene er satt i gang, to fangstgroper etter modell fra Rondane er ferdigstilt. Der er inngått avtale om bygging av tre nye fangstgroper, båggåstø, falkfangeranlegg, samiske kulturminner og revefelle for sommeren 2014. Ved siden av de historiske objekter er det under utarbeidelse et opplegg for informasjon til hvert enkelt objekt.

Det foreligger store planer for utvikling av attraksjoner ved Hjerkinn. Foto: Norsk Villreinsenter Nord.

Utstilling Hjerkinn

I et samarbeid mellom Pilegrimssenter Dovrefjell, i Nasjonalparker og Norsk Villreinsenter Nord er det arbeidet med et forprosjekt for ei innendørs utstilling på Hjerkinn. Ved å etablere nye kontorer i byggets 2. etasje er hele byggets 1. etasje tiltenkt utstilling. Til dette arbeidet er det inngått avtale med arkitektkontoret SNØHETTA og forfatter Halvor Haukerud. Den bærende ideen med den planlagte utstillinga er at den skal formidle både natur og kultur og invitere de besøkende til deltakelse. I planlegging av utstillinga er det lagt vekt på at det skal være gode omgivelser for personlig formidling og aktiv bruk av villreinsenterets naturveiledere.

Oldemorstien og servicebygg Steinbua

Det har lenge vært planer om å tilrettelegge en sti i nærområdene til Norsk Villreinsenter på Skinnarbu, som et element i naturveiledningen ved senteret. Sommeren 2013 ble det igangsatt et arbeid på «Oldemorstien» ved Skinnarbu. Det skal også knyttes et selvinstruerende naturveiledningsopplegg til stien, som hvem som måtte ønske det kan benytte seg av. Dette prosjektet er også et viktig samarbeid med Hardangerviddasenteret AS, næringsaktører og fritidsboende i området. I 2013 ble parsell 1 påbegynt, med grusing og klossing. Den fysiske tilretteleggingen som blir gjort langs stien skal ikke endre stiens karakter eller uttrykk, men oppgradere stien til å tåle en økt belastning. Dette er nødvendig som følge av flere besøkende ved den nye utstillingen på Hardangerviddasenteret AS, samt Skinnarbu høyfjellshotell og Norsk Villreinsenter sine besøkende og grupper. Arbeidet på Oldemorstien fortsetter sommeren 2014, med parsell 2.

Undervisningsbygget Steinbua, som er et viktig utgangspunkt for naturveiledningen ved Norsk Villreinsenter på Skinnarbu, har lenge hatt behov for et servicebygg. Dette ble også påbegynt sommeren 2013 ved at det ble gravd ut tomt og grøft for vann og avløp. Servicebygget skal inneholde toalett, lagerrom og muligheter for spyling og tilgang på vann. Arbeidet med servicebygget er planlagt ferdigstilt sommeren 2014, og vil øke bruksverdien av Steinbua gjennom hele året.

*Innsikt i villreinens vinterbeite.
Foto: Brita Homleid Lobne*

*GPS-merket villrein sender SMS.
Foto: Brita Homleid Lobne*

Naturveiledning og formidling

I 2013 har ca. 20 000 personer besøkt på viewpoint SNØHETTA i løpet av sesongen (1.jun-1.nov). Det er det samme antallet som i 2012. Ved hjelp av en ferdselsteller ved stien har vi god og detaljert oversikt over fordelingen av de besøkende gjennom sesongen, per uke og per time i løpet av et døgn. Dette er et godt hjelpemiddel i planlegging og drift av attraksjonen. Telleren er et samarbeid med SNO og NINA.

Interessen for å besøke villreinsenteret på Hjerkins har vært stabil både fra skoleklasser og andre grupper. Det samme er tilfelle for sommerturistene på Dovrefjell. Naturveilederne har gjennomført turer til viewpoint SNØHETTA for en rekke skoleklasser både fra regionen og for skoler utenfor regionen.

Også i 2013 har det vært ansatt en naturveileder som har betjent viewpoint SNØHETTA fem dager i uka. Dette er tredje året hvor dette har vært mulig gjennom tjenestekjøp via SNO. I 2013 har naturveilederen vært ansatt fra 1. juli til 1. oktober. Naturveilederen gjennomfører enkle driftsoppgaver i tillegg til naturveiledning. Tilbakemeldingene fra besøkende har vært svært positive og bidrar til å bekrefte viktigheten av personlig formidling. Det har vært positivt å ha en ekstra naturveileder utover høsten som avlastning både i driften av viewpoint SNØHETTA og for å betjene skoleklasser.

Naturveilederne ved NVS Nord har også drevet naturveiledning for skoler ute i kommuner med villreinområder. Dette er opplegg som går over flere år, eller faste opplegg for enkeltrinn.

Det gode samarbeidet med reiselivet i regionen er videreutviklet i 2013. I samarbeid med SNO i Rondane er det gjennomført foredrag ved bedrifter og det er gjennomført et kurs for vertskapet ved bedriftene. I november gjennomførte vi et seminar for reiselivet i Rondane. Dette er et samarbeid med NINA som er forankret i et prosjekt med formål å spre kunnskap i kjølvannet av de regionale planprosessene for nasjonale villreinområder. Fokus har vært villreinen som attraksjonsverdi for reiselivet. Det var nesten 50 deltagere på seminaret, som fikk god pressedekning. Naturveilederne har også vært involvert i prosjektet Kultur- og naturreise (kulturognaturreise.no). Kultur- og naturreise er et nasjonalt løft for å øke tilgangen til offentlig informasjon og lokal kunnskap om kultur og natur. Dovrefjell er utpekt som en pilot i dette prosjektet og vi har bidratt til å produsere informasjon til prosjektet. Denne informasjonen er tilgjengelig på digitaltfortalt.no. Vi har også bidratt i produksjonen av 25 filmsnutter som blir tilgjengelig på samme nettsted i løpet av 2014.

Naturveilederne ved NVS Sør har veiledet ca 1400 personer i 2013. Det er elever både i barne- og ungdomsskoler, videregående skoler og i lærerutdanningen i høgskolesystemet; Høgskolen i Telemark, avdeling Porsgrunn og Notodden, samt Høgskolen i Hedmark, avdeling Evenstad. Temaene har vært villrein og høyfjellsøkologi. I tillegg er skolene blitt tilbudt opplegg om samisk tradisjonell naturkjennskap også i år, og mange klasser ønsket dette. Disse oppleggene baserer seg for en stor del på det innsamlede materialet som Kjell Bitustøyl har hentet inn fra diverse informanter i regi av prosjektet «Mennesket og naturarven».

Norsk Villreinsenter Sør samarbeider med Høgskolen i Telemark, Hardangervidda nasjonalparksenter og Rjukan Videregående Skole om å realisere en landslinje i miljøfag på Rjukan. Høsten 2013 ble pilotprosjektet "Ett år med villreinen" for VG1 naturfag på Rjukan Videregående påbegynt, med fem undervisningsdager knyttet til villrein og høyfjellsøkologi. Undervisningen involverte hele fagmiljøet på Skinnarbu, både Villreinsenterets ansatte, SNO oppsyn og verneområdeforvalter. Fem nye dager er planlagt våren 2014. Laboratoriet har også utviklet seg gjennom 2014 med mye flott utstyr, og flere skoleklasser har brukt fasilitetene. Laboratoriet er et stort aktivum i naturveilednings- og formidlingsarbeidet til NVS, og gir også sambruksfordeler med nasjonalparksenteret.

Naturveilederne ved NVS Sør planla og gjennomførte to kurs denne sommeren – ett i geologi i Rosendal og ett i naturveiledning i Lakselv. Disse kursene var beregnet på oppsyn og naturveiledere i SNO, i tillegg til ansatte ved nasjonalpark- og naturinformasjonssentre. Aktivitetsuka på Akademiet i Rauland var et nytt tilbud for barn mellom 9 og 14 år sist sommer. Naturveilederne bidro med veiledning i friluftaktiviteter, som å fyre opp bål, fiske, sløye, tilberede og steke fisk og brøddeig over åpen ild. Naturveilederne bidro med to dagsverk, og engasjementet hos ungene var det ingen ting å si på. Naturveilederne var også med på markeringen av Børgesfjell Nasjonalparks 50-årsjubileum i september, der vi hadde veiledning av gjester under jubileumsmarkeringen.

Den selvinstruerende "Villreinkassa", eller kassene, som nå teller fire i alt, er på reise rundt omkring på skoler og blant SNO-ansatte. Minne kultursenter i Åseral fikk innføring i bruk av kassa av naturveiledere rett før de skulle åpne sin nye utstilling. Til denne utstillingen bidro også veilederne med tekstmateriale til en touch-screen om naturen knyttet Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiene.

I 2013 testet NVS Sør for første gang ut å ha en naturveileder stasjonert langs Solstien ved Krossobanen på Rjukan utvalgte dager i perioden 20.juli t.o.m. 11.august. Målet var, gjennom tilfeldige møter med gjester og turgåere i området, å spre kunnskap om natur og kultur i området, forbedre gjestenes turopplevelse og øke bruken av Solsekken, samt informere om den nye villreinutstillinga på Hardangervidda nasjonalparksenter. I løpet av 7 dager ble 211 personer veiledet, og bruken av Solsekken økte fra 61 utlån i 2012 til 101 utlån i 2013. Erfaringen var at tilbudet bidrar til å styrke senterets og SNO's lokale forankring, samtidig som det gir gode turopplevelser og sprer naturkunnskap og informasjon om naturveiledningstilbudet lokalt, regionalt og nasjonalt.

www.villrein.no/Facebook

Norsk villreinsenters nettside, www.villrein.no, er utviklet og driftes i samarbeid med Villreintrådet i Norge. Nettsiden har siden oppstart i 2009 hatt en meget positiv utvikling. Hvert år har vi opplevd en økning i antall besøkende. I 2013 hadde hjemmesiden 68.260 besøkende. Sammenlignet med driftsåret 2012 er dette en økning på ca. 6,5 prosent. Nettsiden hadde totalt 185.765 sidevisninger, noe som i snitt gir 509 sidevisninger hver dag året igjennom. Nettsiden ble oppdatert med 54 nyhetssaker i løpet av driftsåret.

I 2011 ble det nedsatt en arbeidsgruppe med representanter fra både NVS og Villreintrådet som skulle arbeide med videreutvikling av nettsiden, bruk av sosiale medier og samarbeid partene imellom. I desember 2012 ble det inngått en ny avtale mellom NVS og Villreintrådet om

*En "sniktitt" inn i nye
www.villrein.no. Den nye
nettsiden lanseres 30. mai 2014*

nettsamarbeid. Gruppen har i 2012 og 2013 jobbet frem et forslag til ny nettside. Den nye nettsiden skal lanseres i første halvdel av 2014. Den nye nettsiden vil gjøre det lettere å skape dialog mellom nettsiden og sosiale medier, og dermed brukerne. En viktig del av arbeidet har også vært å utarbeide en tydeligere webstrategi og definere målgrupper i større grad.

Når det gjelder bruk av sosiale medier, opprettet vi i 2011 en Facebookside. Utviklingen her har vært positiv. Antallet personer som "liker" er per desember 2013 617 personer. En del av den langsiktige webstrategien er å øke dette antallet i året som kommer.

Rådgivning og opplæring

Det er en viktig løpende oppgave for Norsk Villreinsenter å ha bred kontaktflate mot villreinnemnder, villreinutvalg, fylkesmannen, fylkeskommuner og kommuner med villreinareal. Både NVS Sør og NVS Nord har deltatt på flere møter med innlegg om villreinrelaterte tema. NVS har fortsatt arbeidet med kursing av de nye villreinnemndene som ble konstituert i 2012. Begge sentrene samarbeidet i 2013 om et felles kurs i Lærdal for Villreinnemnda for Nordfjella og Fjellheimen, og Villreinnemnda for Sogn og Fjordane. Hovedfokus på dette kurset var genetikken i våre minste villreinområder samt vannkraftkonsesjoner i noen større områder. Norsk Villreinsenter Nord har i tillegg gjennomført kurs for villreinnemnda i Ottadalsområdet, med hovedfokus på tidlige tiders villreinfangst og dagens problemstillinger rundt villrein og menneskelig ferdsel. Begge driftsenhetene fortsetter dette arbeidet med de andre villreinnemndene i 2014.

NVS får en del henvendelser om rådgivning i konkrete saker, både fra offentlige forvaltningsmyndigheter på lokalt og regionalt nivå, og fra ulike konsultantselskaper med utredningsoppgaver. Hovedparten av henvendelsene til NVS Sør i 2013 har omhandlet saker knyttet til vannkraft, både småkraft (nyreguleringer) og større vassdrag (tilleggsregulering). Vi bidrar i disse tilfellene med å legge til rette for at den nyeste og mest oppdaterte kunnskapen blir benyttet. NVS Sør har i visse tilfeller utarbeidet villreinfaglige vurderinger av spesifikke saker. Selv om vi utfører dette på forespørsel, er vi ikke et høringsorgan og avgir ikke høringsuttalelser i tradisjonell forstand.

Dokumentasjon

Norsk Villreinsenter har bidratt med innsamling av vevsprøver for prof. Knut Røed og stipendiat Kjersti Kvie ved Norges Veterinærhøgskole, for å kartlegge villreinsens genetiske sammensetning. Dette forskningsprosjektet vil gi nyttig kunnskap for framtidig villreinforvaltning.

I forlengelsen av GPS-merkeprosjektet på Hardangervidda og Nordfjella bidro Norsk Villreinsenter Sør med midler til innkjøp og påsetting av kamera på tre simler. Med litt hjelp fra NINAs forskere ble villreinen på Hardangervidda selv fotografer, og ga oss et unikt innblikk i deres verden med bilder som vekker stor oppmerksomhet. Prosjektet og bildene har fått en egen avdeling i villreinutstillingen på Skinnarbu.

Villreinsenteret deltok i 2013 på en felles søknad om midler til forskning på villreinforvaltning under Forskningsrådets utlysning på forskningsprogrammet Miljø 2015. FoU-prosjektet "Adaptive management: Is there a golden toolbox hidden behind a buzz word and a utopian panacea?" nådde opp i den harde konkurransen og ble tildelt 4,4 millioner kr fordelt over tre år. Prosjektet har arbeidsområder hvor man skal studere bruken av og potensialet for adaptiv forvaltning; bestandsforvaltning av villrein, forvaltningen av villreinens leveområder og sist hvordan store statlige aktører som Statens vegvesen, Jernbaneverket, Statnett osv kan tenkes å ha nytte av adaptive forvaltningsregimer. Prosjektet kommer også til å vektlegge hindringer for etablering av adaptive forvaltningsregimer med å ha et kritisk søkelys på selve begrepet adaptiv forvaltning og de reelle mulighetene for å implementere slik forvaltning. Samarbeidspartnere er NINA, Senter for Bygdeforskning, Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Universitet (NTNU) og University of Alaska Fairbanks, og prosjektet vil løpe til og med 2016. Villreinsenteret har bidratt med innspill til problemstillinger, og vil være en diskusjonspartner underveis i prosjektet. I tillegg vil vi være behjelpelig med innsamling og systematisering av data, men vår viktigste rolle ligger i formidlingen av prosjektet og resultatene.

Begge driftsenhetene har avsluttet alle kartleggingsprosjekter knyttet til de regionale planprosessene. Villreinens arealbruk i alle de 10 nasjonale villreinområdene har blitt kartlagt gjennom prosjekter i regi av de to sentrene, der en har samarbeidet nært med lokale prosjektgrupper og med NINA. Det har vært et viktig arbeid å fremskaffe et godt villreinfaglig kunnskapsgrunnlag før oppstart av planprosessene. I tillegg har disse prosjektene gitt de ansatte ved villreinsentrene et godt innblikk i områdene, både hva angår det villreinfaglige, geografiske og ikke minst hva som finnes av lokale ressurspersoner.

NVS Nord har, på oppdrag fra Villreinusvalget i Snøhetta, gått igjennom og digitalisert grensene for tellende areal i Snøhetta villreinområde. Arbeidet ble påbegynt i 2012, og skal avsluttes i løpet av første kvartal 2014. Videre har NVS Nord framstilt kart med villreininformasjon (for eksempel arealbruk og fangstminner) for flere villreinområder/delbestander. NVS Nord har også deltatt i en prosjektgruppe sammen med Statens naturoppsyn, Miljødirektoratet og Artsdatabanken for å etablere en database og innsynsløsning for «tilfeldige» observasjoner av villrein. Dette skal etter planen lanseres i løpet av 2014. I tillegg har NVS Nord på oppdrag fra Villreinusvalget i Knutshø revidert forvaltningsplanen for Knutshø villreinområde. Dette arbeidet ble ferdigstilt i 2013.

Det er fortsatt mange villreinområder i Norge der det villreinfaglige kartgrunnlaget er fraværende eller mangelfullt. Med bakgrunn i dette planlegger NVS Sør oppstart av prosjekter i Brattefjell-Vindeggen og Norefjell-Reinsjøfjell i 2014.

*Laboratoriet ved NVS Sør og viewpoint-SNØHETTA ved NVS Nord er gode arenaer for kunnskapsformidling.
Foto: Brita Hornleif Labne og Norske Villreinsenter Nord.*

Norsk Villreinsenter er sekretær for en rekke store GPS-merkeprosjekter. Resultater fra disse prosjektene har også fått en sentral plass i den nye villreinutstillingen på Skinnarbu. Foto: Anders Mossing/Olav Strand.

Sekretariat for FoU-prosjekter:

Norsk Villreinsenter Sør har siden 2009 hatt sekretariatet for GPS-merkeprosjektet på villrein på Hardangervidda og i Nordfjella, samt GPS-merkeprosjektet på villrein i Setesdalsheiene. Sistnevnte ble avsluttet ved årsskiftet 2010/2011. I dette prosjektet ble det avdekket en rekke problemstillinger og fokusområder som både den lokale og regionale forvaltningen og brukerinteressene for øvrig ønsket svar på. Som følge av det ble et nytt merkeprosjekt initiert av ansvarlig fylkesmann for Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiene (Fylkesmannen i Vest-Agder) i 2012. I 2013 ble nytt villreinprosjekt i dette området konstituert, med styringsgruppe, mål og arbeidsgrupper, og Norsk Villreinsenter overtok sekretariatsfunksjonen derfra. Prosjektet på Hardangervidda og i Nordfjella hadde i 2013 sitt siste ordinære driftsår, med fokus på datainnsamling og analyser. I 2014 skal dette prosjektet sluttrapporteres for denne omgang, med et eget fokus på evaluering av overvåkingsregimet for villrein og Rv7.

NVS Nord har i løpet av året vært involvert i FoU-prosjektene i Snøhetta, Knutshø, Rondane og Forollhogna. Prosjektet i Snøhetta ble avsluttet våren 2013 med et stort avslutningsseminar på Hjerkin. For å få mer kunnskap om effekten av åpningen av Snøheim og bussregime langs Snøheimvegen, skal det settes i gang et oppfølgingsprosjekt med videre overvåkning av både villrein og ferdsel med særlig fokus på Hjerkinplatået. Rapporteringen av prosjektene i Knutshø og Rondane er blitt utsatt noe, datainnsamlingen er avsluttet og prosjektene skal sluttføres i første halvdel av 2014. På slutten av 2013 fikk NVS Nord forespørsel fra Villreinnemnda i Forollhogna om å bidra i et kommende forskningsprosjekt om villrein og ferdsel. Dette arbeidet blir formalisert i første kvartal i 2014.

Rollen som sekretariat i slike FoU-prosjekter gir Norsk Villreinsenter en sentral plassering i forhold til ny forskning. Vi får tilgang til viktige resultater tidlig og en grundig forståelse for temaene. Videre er dette med på å styrke Villreinsenterets rolle som bindeledd mellom forskning, forvaltning og andre brukerinteresser.

I 2013 har Norsk Villreinsenter også markert seg sterkt som en ”sparringpartner” i forhold til forskningsmiljøene og bidratt til å sette fokus på behovet for kunnskapsinnhenting.

Møteplass og knutepunkt

Utviklingen har vist at Norsk Villreinsenter blir stadig viktigere som møteplass og knutepunkt. Dette gjelder begge driftsenhetene. De viktigste aspektene ved dette er at både Hjerkin og Skinnarbu utvikler seg til stadig større og tynge kompetansesentra, at de fungerer stadig hyppigere og viktigere som arenaer for møter og meningsutveksling, og at sentrene er attraktive samarbeidspartnere og har fasiliteter som andre brukergrupper etterspør. I tillegg gjør de nyutviklede attraksjonene det enda mer attraktivt å legge møter og konferanser til de to sentrene.

Det er også interessant å merke seg at nye funksjoner/stillinger lokaliseres fysisk til Norsk Villreinsenter. Dette gjelder bl.a. nyopprettede forvalterstillinger som følge av den nye modellen med lokal forvaltning av verneområder, samt prosjektstillinger knyttet til verdiskapingsprosjekter. Dette er med på å skape gode, tverrfaglige fagmiljøer.

Ved Villreinsentert på Hjerkin ble nyrestaurerte kontorer tatt i bruk i februar 2013. De inneholder 10 kontor plasser og alle er nå i bruk. Leietakere er Fylkesmannen i Oppland med 4 nasjonalparkforvaltere, Pilegrimssenter Dovrefjell med én plass, SNOs naturoppsyn én plass, i Nasjonalparker leier én deltids plass og Norsk Villreinsenter har 4 kontor plasser. Det er etablert et godt både faglig og sosialt fellesskap som alle parter har fordel av. Norsk Villreinsenter Nord er blitt en foretrukket base for mange forskere i feltsesong. Det er lagt til rette for overnatting med 16 senge plasser og tilgang til kontor plass, kjøkken og spiserom. Feltstasjonen hadde ca. 140 overnattinger sommeren 2013 fordelt på Oppland Fylkeskommune, NMBU og NINA.

Ved NVS Sør er 9 stillinger knyttet til senteret. Foruten NVS-personale gjelder det to SNO-natur oppsyn, en verneområdeforvalter, en prosjektstilling knyttet til verdiskaping/utvikling av attraksjoner, samt utstillingsleder for nasjonalparksenteret. Det arbeides med å få rom for flere kontor plasser. Møteroms- og veiledningsfasilitetene (konferansesal, møterom, Steinbua, laboratorium) blir brukt i flere ulike sammenhenger.

Det er også gledelig å notere at rikspolitikere og embetsverk fatter stor interesse for Norsk Villreinsenter. Skinnarbu har hatt flere besøk fra Klima- og miljødepartementet, og fra fylkesmenn og fylkeskommuner. Disse deltakerne har også fått oppleve Skinnarbu i all slags vær. Sporty har de blitt med på opplegg med ulike aktiviteter knyttet til villreinsens utfordringer. Ved alle anledninger fikk vi meget positive tilbakemeldinger på opplegget.

Personale og organisasjon

Stiftelsen hadde ved årets slutt fire faste medarbeidere og to på tidsavgrenset kontrakt.

Daglig ledelse er delt mellom Jo Skorem på NVS Nord og Marianne Singsaas på NVS Sør. Fagkonsulenter er Anders Mossing og Ingrid Nerhoel. Norsk villreinsenter har dermed lik kjønnsrepresentasjon. Ved villreinsenteret arbeider også fire naturveiledere som er ansatt i Statens Naturoppsyn. Regnes disse med, er fem av til sammen åtte fast ansatte kvinner.

NVS Sør har hatt en stabil bemanning gjennom hele året 2013. Ved NVS Nord har fagkonsulent Raymond Sørensen gått over i annet arbeid fra desember, og Ingrid Nerhoel er ansatt som ny fagkonsulent.

Samhandling og teambygging i organisasjonen, samt i de større fagmiljøene, har vært prioritert ved begge sentra. Ved NVS sør arrangeres det felles julebord og sommeravslutning for alle ansatte på Skinnarbu, samt flere felles fagdager i løpet av året. Ved NVS nord inviterte man til felles julelunsj for hele huset og ”grønt” miljø i Oppdal, Dovre og Follidal.

Foto: Per Espen Fjeld og Brita Homleid Lohne

I tillegg er Naturhus Hjerkin et felles prosjekt mellom NVS, pilegrimssenter Dovrefjell og iNasjonalparker, med en stor andel av lagbygging.

Det har vært en prioritert oppgave å jobbe for å utnytte de synergi muligheter som ligger i samspillet mellom de to driftsenhetene, og man har fokusert på å dele informasjon og oppgaver mellom daglige ledere, fagkonsulenter og naturveiledere på de to stedene. Det ble avholdt felles kurs for villreinemndene Sogn og Fjordane og Nordfjella av de to driftsenhetene i fellesskap. NVS Nord var på besøk på Skinnarbu i september for å besøke utstillingen og høste erfaringer til bruk i oppbyggingen av en utstilling på Hjerkin.

Helse, miljø og sikkerhet

Stiftelsen regnes ikke å ha negativ innvirkning på det ytre miljø. Arbeidsmiljøet er godt, og det har ikke vært skader, ulykker eller høyt sykefravær i virksomheten. HMS-planen for Stiftelsen Norsk Villreinsenter ble utarbeidet i 2009 og er fulgt opp i 2013. Norsk Villreinsenter Sør har i 2013 startet prosjektering av en ombygging av kontorer for å bedre kontorforholdene til et stadig voksende fagmiljø. HMS-krav står sentralt i prosjekteringen, med ergonomisk kontorutstyr og rådføring med ergoterapeut.

Økonomi

Stiftelsen hadde i 2013 et overskudd på kr 277.938, som er overført til fri egenkapital. Egenkapitalen ved utgangen av året var på kr 9.457.499,-. Stiftelsen har ikke langsiktig gjeld. Økonomien vurderes som god, og forutsetninger for fortsatt drift anses å være til stede. Driftsinntektene utgjorde til sammen kr 8.253.563,-. Den største posten var på kr 6.600.000,- i årlig driftstilskudd fra Miljødirektoratet.

I 2013 har verdien på aktiverte eiendeler økt med kr 2.898.519,-. Stiftelsen mottok i 2013 et øremerket tilskudd på til 1.506.625,- til Fangstminneparken på Hjerkin. Dette tilskuddet er ført til balansen og inntektsføres i takt med avskrivningene.

Perspektivene framover

Etter styrets oppfatning har 2013 vært et godt år for Norsk Villreinsenter. Staben består av dyktige og motiverte medarbeidere, og man drar stor nytte av det felles større fagmiljøet som er etablert på begge steder. Naturveiledning/formidling, kurs/foredrag, kontaktskapende virksomhet og arbeid med dokumentasjon i villreinområdene har tatt et godt steg videre. Samtidig har begge sentra i 2013 hatt fokus på å bygge ut besøksattraksjoner. Den nye interaktive villreinutstillingen på Skinnarbu har blitt svært godt mottatt, og utsiktspaviljongen "Viewpoint Snøhetta" fortsetter å få mye positiv oppmerksomhet. Arbeidet fortsetter med full kraft i 2014, og vil medføre betydelige investeringer av midler og personalressurser. Gjennom utviklingen av attraksjoner har man kommet i god dialog med reiselivet og tatt store steg på veien "fra menighet til samfunn".

Kontaktinformasjon:

Norsk Villreinsenter Nord: NO-2661 Hjerking | Telefon: +47 95 05 47 55 | E-post: post.nord@villrein.no

Norsk Villreinsenter Sør: NO-3660 Rjukan | Telefon: +47 95 89 63 60 | E-post: post.sor@villrein.no

Stiftelsen Norsk Villreinsenter: NO-2661 Hjerking | Telefon: +47 48 10 10 48

Org.nr: NO 990 697 809 MVA

